

Helmantel: Rembrandt-atelier een bijzondere plek

■ AMSTERDAM - De leegstaande brasserie Rembrandts Corner op de hoek van de Amsterdamse Jodenbreestraat ziet er op een druilrige woensdagmiddag weinig florissant uit. Het vormt een schril contrast met het naastgelegen pand uit 1606. Daar woonde vanaf 1639 niemand minder dan Rembrandt van Rijn en het is ook de plek waar de grote meester bijna twintig jaar zijn atelier had.

Door **Peter van der Heide**

In de grote schilderzaal van Rembrandt tal van meesterwerken, waaronder De Anatomische Les. Het vertrek wordt momenteel in oude staat hersteld. Om dat te vieren nodigt het Rembrandthuis vier kunstenaars uit om te werken op die historische plaats. Na Aat Veldhoen, Peter Klashorst en Ernst van de Wetering is het deze en volgende week de beurt aan de vijftiger Henk Helmantel uit het Groningse terpdorpje Westerdam.

Helmantel heeft net zijn lunch genuttigd. Hij schudt de toegestoken hand vriendelijk en vertrouwt de begeleidende medewerkster van het mu-

▲ Het publiek volgt aandachtig de verrichtingen van Helmantel.

Foto Marcel Israel

seum toe vanzelfsprekend een speciale band te hebben met Groningen. Hij heeft het liefst dat ik mijn eigen indrukken op doe, al is hij wel bereid tot een praatje. "Het is natuurlijk een bijzondere plek", zegt Helmantel, die al in zijn jonge jaren ge-

fascineerd raakte door Rembrandt.

Hij zegt het werken met meekijkend publiek achter zijn rug op de koop toe te nemen, maar liever schildert hij alleen.

Het stilleven dat Helmantel op het doek vastlegt, staat op-

gesteld in de hoek van de kamer. Het rode kozijn, met glas in lood, staat open en op de tafel zijn een schaal met flets geelachtig fruit, groene flessen en een blauwe teil uitgesteld. Een titel ligt voor de hand vindt Helmantel: "Stilleven met open

raam."

Op de grond staat het schilderij waar maandag aan begonnen is, een stilleven van boeken uit het rariteitenkabinet van het museum. Helmantel legt uit dat hij in verschillende fases werkt, de lagen moeten ook eerst drogen. Het draait vervolgens om de verfijning en het is mooi om te zien hoe nauwkeurig de werkelijkheid wordt ver-eeuwigd.

Invloeden

Ambachtelijk werk dat niet door iedereen in de moderne kunstwereld wordt gewaardeerd. Het nieuwe realisme zou te weinig toevoegen aan het werk van de oude meesters, vandaar dat Helmantel niet in de musea hangt. Anderen vinden dat het wel degelijk een stap verder gaat, omdat ook invloeden van het kubisme verwerkt worden.

Vernieuwend of niet, Helmantel geniet een toenemende bekendheid. Werk van de Groninger doet het goed en gaat voor tonnen van de hand. Dat het grote publiek het wel kan waarderen mag blijken uit het feit dat een expositie in het Rembrandthuis eerder dit jaar veertigduizend bezoekers trok in twee maanden tijd.

Op een stoel voor mij volgt

een jonge vrouw aandachtig de verrichtingen van de schilder. Ze schetst af en toe met potlood iets in haar boekje en even later blijkt ze zelf beoefenaar. Ze reageert vol verbazing wanneer Helmantel bescheiden vertelt dat hij het bij twee schilderijen zal houden. Twee van zulke grote doeken, in acht dagen tijd? Wow! Zelf doet ze twee weken over een veel kleiner werkje laat ze weten.

"Schildert u ook?", vraagt Helmantel een andere belangstellende vrouw. "Ja, maar niet zo mooi", reageert ze lachend. "Ach, er zijn vele wegen die naar Rome leiden", stelt de schilder nuchter vast.

Er is zo nu en dan dus wel tijd voor een praatje. Over het licht bijvoorbeeld, het beroemde noorderlicht dat zo karakteristiek is voor Rembrandt. "Daar moet je gebruik van maken, dat is een inspiratiebron voor elke schilder." Wat er uiteindelijk met de twee schilderijen gaat gebeuren? "Ik denk dat ze in mijn collectie komen. En een ervan houd ik zeker zelf, als herinnering."

Henk Helmantel is vandaag van 10 tot 17 uur aan het werk te zien in het Rembrandthuis, Jodenbreestraat 4 in Amsterdam. Volgende week is hij er weer van maandag tot en met donderdag. 9D 7-9.2000